

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/1/2011
Identifikačné číslo spisu:	4108207745
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4108207745.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Ing. E. Z., bytom v F., H. X/A, zastúpenej JUDr. Zuzanou Bartovou, advokátkou so sídlom v Nitre, Farská 25, proti žalovanej E. T., bytom v T. T., J. XX, o zaplatenie 19 916,33 € s príslušenstvom vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19 C 50/2008, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 23. marca 2010, sp. zn. 6 Co 21/2010, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 23. marca 2010, sp. zn. 6 Co 21/2010 a rozsudok Okresného súdu Nitra z 16. septembra 2009, č.k. 19 C 50/2008 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súde Nitra na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Žalobou podanou na Okresnom súde Nitra dňa 10. marca 2008 žalobkyňa spoločne manželom žalobcom 1/ RNDr. Ing. E. Z., CSc. (konanie bolo zastavené uznesením Okresného súdu Nitra z 9. marca 2009 č.k. 19 C 50/2008 - 61 z dôvodu úmrtia žalobcu 1/) domáhala proti žalovanej zaplatenia nemajetkovej ujmy po úprave vo výške 19 916,33 € ktorá im bola spôsobená usmrtením ich dcéry pri dopravnej nehode, ktorú zapríčinila žalovaná a bola za tento skutok odsúdená rozsudkom Okresného súdu v Leviciach z 28 februára 2007 č.k. 4 T 38/2006 - 405 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 26. Septembra 2007 sp. zn. 5 To 38/2007. Žalovaná bola uvedeným trestnými rozsudkami uznaná vinnou zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods.1, ods. 2 Trestného zákona a bol jej uložený trest odňatia slobody dva roky nepodmienečne so zaradením do I. nápravno-výchovnej skupiny a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní šiestich rokov. Podľa § 288 ods.1 Trestného poriadku súd poškodenú E. Z. so svojím nárokom na náhradu škody odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných. Žalobu odôvodnila tým, že protiprávne konanie žalovanej bolo jednorazové, neumožňuje obnovenie pôvodného stavu a nie je možné domáhať sa upustenia od neoprávnených zásahov alebo odstránenia následkov. Intenzita, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov nie sú postačujúce pre morálne zadosťučinenie. Smrť jej dcéry uhorením v aute vyvolala a vyvoláva u nej ťažké depresívne stavy, je ochudobnená o status rodiča, najmä o výrazný citový vzťah s dcérou. Smrťou dcéry sa jej svet prakticky zrútil a ani radosť z vnúchat nedokáže vykompenzovať stratu, ktorou bola postihnutá. Na základe týchto skutočností je presvedčená, že žalovaná svojím protiprávnym

konaním neoprávnene zasiahla do jej práva na súkromie nerušením rodinných vzťahov a celistvosti rodiny s trvalými nenapraviteľnými následkami.

Žalovaná v konaní namietala, že v danom prípade je nárok žalobkyne premlčaný nakoľko nehoda sa stala v roku 2005 a žaloba bola podaná na súde až v marci 2008.

Okresný súd Nitra rozsudkom z 16. septembra 2009 č.k. 19 C 50/2008-116 žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Výrok vo veci samej odôvodnil poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že žalovaná z nebanlivosti spôsobila 11. februára 2005 dopravnú nehodu pri ktorej bola usmrtená O. P., dcéra žalobkyne. V dôsledku tragickej a nečakanej smrti dcéry došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne spočívajúcim v obmedzení jej súkromného, rodinného a citového života. Poukázal na čl. 19 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky, na ustanovenia § 11 až 13 Občianskeho zákonníka a § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka a na tú skutočnosť, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch - tzv. peňažná satisfakcia je osobným právom majetkovej povahy, ktorá podlieha premlčaniu vo všeobecnej premlčacej lehote počítanej od okamihu zásahu do práv na ochranu osobnosti. Uviedol, že k vzniku nároku na túto náhradu došlo 11. februára 2005 (t.j. dňom, kedy došlo k dopravnej nehode a kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz, keďže žalobkyňa vedela kto dopravnú nehodu zavinil), nárok bol na súde uplatnený žalobou z 10. marca 2008 a preto vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej posúdil ako dôvodnú, a žalobu zamietol, nakoľko je nepriznateľný. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Nitre rozsudkom z 23. marca 2010, sp. zn. 6 Co 21/2010 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Stotožnil sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedno z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. K námietkam žalobkyne, že si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnila v trestnom konaní, v dôsledku čoho došlo k spočívaniu premlčacej lehoty, dodal, že v trestnom konaní je možné uplatniť právo na náhradu škody, pričom náhrada nemajetkovej ujmy ako satisfakcia, resp. reparácia negatívneho zásahu do osobnostných práv nemá v tomto prípade charakter škody ako takej, a preto ani nemohla byť uplatnená v trestnom konaní. Vychádzajúc zo záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy nemôže byť uplatnená ako škoda v trestnom konaní, považoval nárok žalobkyne za premlčaný.

Žalobkyňa nesúhlasila so skutkovými a právnymi závermi okresného a krajského súdu, doručila preto generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky podnet na podanie mimoriadneho dovolania, v ktorom navrhla, aby týmto opravným prostriedkom napadol tak rozsudok Okresného súdu Nitra z 16. septembra 2009 č.k. 19 C 50/2008-116 , ako aj potvrdzujúci rozsudok Krajského súdu v Nitre z 23. marca 2010, sp. zn. 6 Co 21/2010.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyhovel podnetu žalobkyne a proti uvedeným rozhodnutiam podal mimoriadne dovolanie. Žiadal, aby dovolací súd rozsudky oboch súdov nižších stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Na odôvodnenie svojho opravného prostriedku uviedol, že prvotným pochybením súdov oboch stupňov bolo, že pojem „ poškodený“ vykladali len podľa Občianskeho zákonníka bez rešpektovania zákonnej úpravy obsiahnutej v Trestnom poriadku. Uviedol, že v tomto prípade je dôležité rešpektovať zákonné vymedzenie pojmu „ poškodeného“ v Trestnom poriadku, ktorý za poškodeného považuje osobu, ktorej boli porušené zákonom chránené práva a zákon umožňuje takejto osobe uplatniť si nárok na náhradu inej škody v rámci trestného konania. Poukázal na ustanovenie § 46 ods.1 Trestného poriadku, podľa ktorého je poškodený osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva a slobody, a ďalej na ods. 3 tohto istého ustanovenia v zmysle ktorého poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania a z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Konštatoval, že základné podmienky uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní boli splnené; žalobkyňa si nárok na náhradu škody uplatnila riadne a včas 22. februára 2006 v zápisnici o výsluchu svedka - poškodeného (č.l. 40 vyšetrovacieho spisu ČVS : ORP-114/OVK-LV-2005), čomu zodpovedá aj výrok rozsudku Okresného súdu v Leviciach z 28. februára 2007 č.k. 4 T 38/2006-405, ktorým ju odkázal s nárokom na konanie vo veciach

občianskoprávných. Nestotožnil sa s právnym záverom súdov nižších stupňov o premlčaní. V tejto súvislosti uviedol, že v zmysle § 112 veta prvá Občianskeho zákonníka došlo riadnym a včasným uplatnením nároku v trestnom konaní k prerušeniu plynutia premlčacej doby; jej plynutie od 22. februára 2006 do 26. septembra 2007 spočívalo, k jej uplynutiu by došlo s poukazom na ustanovenie § 122 ods.3 Občianskeho zákonníka najneskôr 16.septembra 2009, a preto ak bol do skončenia premlčacej doby podaný na súde návrh na začatie občianskoprávneho konania, stalo sa tak včas a námietka premlčania nemohla byť úspešne uplatnená. Otázku premlčania uplatneného nároku v danej veci súdy oboch stupňov nesprávne posúdili, čím došlo k porušeniu zákona.

Žalobkyňa ani žalovaná sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalobkyne (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozsudky okresného a krajského súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Mimoriadne dovolanie je upravené v štvrtej hlave, štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku. Toto systematické zaradenie je výrazom osobitosti tohto inštitútu ako mimoriadneho opravného prostriedku v občianskom súdnom konaní, prostredníctvom ktorého právna úprava pripúšťa prelomenie právoplatnosti súdnych rozhodnutí, t.j. "prelomenie" ich záväznosti a zásadnej nezmeniteľnosti. Ak totiž je súdne rozhodnutie právoplatné, ale nie je vecne správne, vzniká rozpor medzi požiadavkou na jeho stabilitu a požiadavkou na jeho vecnú správnosť. Snaha presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť konečného meritorneho rozhodnutia vyneseného v občianskom súdnom konaní bez ohľadu na nezmeniteľnosť a záväznosť súdneho rozhodnutia je legitímna v okamihu, keď sa v konaní alebo v rozhodnutí vyskytnú také pochybenia, ktoré sú v príkrom rozpore s ústavnými princípmi platiacimi v civilnom procese, pričom tieto pochybenia nie sú riešiteľné inak, než použitím mimoriadneho opravného prostriedku.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané z dôvodu, že: a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru generálneho prokurátora súdy nižšieho stupňa vec nesprávne právne posúdili, keď pojem „poškodený“ vykladali len podľa Občianskeho zákonníka bez rešpektovania zákonnej úpravy obsiahnutej v Trestnom poriadku, ktorý za poškodeného považuje osobu, ktorej boli porušené zákonom chránené práva a následne zákon umožňuje v rámci trestného konania uplatniť si mimo iných nárok na náhradu inej škody.

Súdy nižšieho stupňa pri skutkovom zistení, že konaním žalovanej došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne spočívajúcim v obmedzení jej súkromného, rodinného a citového života vyslovili názor, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je jednorazové právo a toto právo nemožno podradiť pod inštitút záväzkových vzťahov. Je to právo na osobitnú formu ochrany osobnosti neviazané na žiadne iné právo, ktoré vzniká okamihom zásahu do osobnosti fyzickej osoby, nevyžaduje potrebu predchádzajúceho uplatnenia u osoby do práv zasahujúcej a nekonštituuje sa

súdny rozhodnutím. Uplatnenie práv na náhradu škody v trestnom konaní a vôbec existencia a trvanie trestného alebo iného konania voči osobe zasahujúcej do osobnosti fyzickej osoby nemá vplyv na plynutie premlčacej doby (nespôsobí prerušenie je plynutia), ale má vplyv len na preukázanie zodpovednosti deklaratórnym rozhodnutím. Zodpovednosť za zásah do práv žalobkyne ako fyzickej osoby, je zodpovednosť objektívna, neviazaná na zavinenie, teda nie je závislá na trestnom, priestupkovom, správnom alebo inom konaní a bez možnosti sa vyvinieť. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je osobným právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe počítanej od okamihu zásahu t.j. dňom kedy došlo k dopravnej nehode a kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz. Oba sudy dospeli k záveru, že nárok žalobkyne na túto náhradu vznikol 11. februára 2005 a pretože bol na súde uplatnený až 10. marca 2008, urobila tak oneskorene a jej právo sa náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčalo.

Odvolací súd na doplnenie dodal, že v trestnom konaní je možné uplatniť právo na náhradu škody. Náhrada nemajetkovej ujmy ako satisfakcie, resp. reparácia negatívneho zásahu do osobnostných práv nemá v danom prípade charakter škody ako takej a preto ani nemohla byť uplatnená v rámci trestného konania. Ak si žalobkyňa aj náhradu nemajetkovej ujmy v trestnom konaní uplatnila, v rámci toho konania nemohlo byť o nej ani rozhodované, nakoľko v adhéznom konaní sa môže konať iba o skutočne vzniknutej škode (nie náhrade nemajetkovej umy). Uplatnenie práv majúcich základ v ochrane osobnosti v rámci trestného konania, nemôže mať potom vplyv na plynutie premlčacej lehoty.

Podstatné pre vec je preto zodpovedanie otázky, či právo z porušenia osobnostných práv fyzickej osoby podľa § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka podlieha premlčaniu a či uplatnením práva na náhradu nemajetkovej umy v peniazoch v trestnom konaní nastalo spočívanie plynutia premlčacej doby.

Vo vzťahu k prvej otázke premlčateľnosť práva na náhradu nemajetkovej umy v peniazoch je potrebné odpovedať kladne a túto otázku oba sudy nižšieho stupňa posúdili správne. Súdna prax a tiež judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je v tomto smere jednotná v názore, že právo na náhradu nemajetkovej umy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je jedným z relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby; vzniká vtedy, ak morálne zadosťučinenie nepostačuje a pokiaľ došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jeho vážnosti v spoločnosti a aj keď ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2008 sp. zn. 5 Cdo 278/2007, R 75/2008, R 58/2014).

Vo vzťahu k druhej otázke je potrebné uviesť, že poškodení RNDr. Ing. Miroslav Ondrejička CSc a Ing. Mária Ondrejičková - rodičia nebohej RNDr. Izabely Koreňovej, v trestnom konaní neuplatnili si náhradu škody, ale si uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich súkromia a rodinného života, ku ktorému došlo smrťou ich dcéry v dôsledku protiprávneho konania žalovanej. Uvedené vyplýva z trestného spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 4 T 38/2006, zápisnica o výsluchu svedka - poškodeného z 22. februára 2006 (č.l. 40 vyšetrovacieho spisu ČVS : ORP-114/OVK-LV-2005), ako aj z výroku rozsudku Okresného súdu v Leviciach z 28. februára 2007 č.k. 4 T 38/2006-405, ktorým ich odkázal s nárokom na konanie vo veciach občianskoprávných.

Podľa § 287 ods.1 veta prvá Trestného poriadku ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods.1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený.

Poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody (§ 46 ods.1 veta prvá Trestného poriadku).

Podľa § 46 ods.3 Trestného poriadku poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v

odsudzujúcim rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

Trestné právo v zmieňovanom ustanovení § 46 ods.1 veta prvá Trestného poriadku definuje obsah pojmu škoda nie v zmysle dnes už postupne prekonanej a prekonávanej predstavy o škode ako zásahu výlučne do majetkových práv poškodeného, ale nazerá na škodu modernejším, vyspelo európskym chápaním ako protiprávny zásah do materiálnych i nemateriálnych práv, pričom výsledkom takéhoto zásahu môže byť logicky nielen ujma materiálna (majetková, či peňažná) ale aj ujma nemateriálna, teda ujma či škoda, ktorá sa neprejaví vo sfére materiálnej, ale vo sfére inej, tvorenej všetkými ostatnými právami inej, nie materiálnej, povahy ktorým právny poriadok priznáva právnu ochranu a ich porušenie, resp. zásah do takýchto práv sankcionuje. Trestný poriadok teda vníma škodu ako škodu majetkovú, morálnu a inú, pričom obsahovo odkazuje na porušenie, či ohrozenie iných zákonných práv a slobôd poškodeného s tým, že pojem morálna a iná škoda, vo vzťahu k škodlivému následku spôsobenému zavineným protiprávnym konaním sankcionovaným normami trestného práva, treba vnímať ako pojmy, ktoré sú v priamej súvislosti so všeobecným pojmom nemajetková ujma v civilnom práve, ktorý je obsahovo natoľko rôznorodý, ako sú rôznorodé zákonné práva a slobody, ktoré podliehajú zákonnej ochrane.

Vzhľadom k uvedenému pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody v adhéznom konaní je nutné rešpektovať hmotnoprávne ustanovenia osobitných predpisov, na ktorých je uplatnený nárok založený a ktorými sa tiež riadi. Tieto predpisy špecificky upravujú vznik nároku na náhradu škody, jeho obsah a rozsah, spôsob náhrady.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 112 veta prvá Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie.

Premĺčanie je uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premĺčania. Účelom inštitútu premĺčania je na jednej strane viesť oprávneného (veriteľa) k tomu, aby v prípade nesplnenia záväzku povinným (dlžníkom) zbytočne neodkladal uplatnenie svojho práva, na druhej strane poskytnúť dlžníkovi nástroj na obranu proti veriteľovi, ktorý svoje právo neuplatnil v stanovenej lehote. Premĺčacou dobou sa rozumie doba, v ktorej musí byť vykonané právo, aby nedošlo k jeho premĺčaniu. Vznesenie tejto námietky nemá za následok zánik samotného práva; dlžníkom účinne vznesená námietka premĺčania bráni súdnej vymáhateľnosti premĺčaného práva. Námietka premĺčania môže byť úspešne uplatnená len za predpokladu, že sa veriteľ svojho práva behom premlčacej doby nedomáhal uplatnením na súde.

Ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka upravuje spočívanie premĺčania iba v tom prípade, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje. Za uplatnenie práva, ktorého cieľom je zachovanie premlčacej doby, treba považovať úkon oprávneného smerujúci k tomu, aby bolo rozhodnuté o existencii daného práva. Právo na náhradu škody sa v občianskoprávnom konaní uplatňuje žalobou (v trestnom konaní uplatnením nároku poškodeného v tzv. adhéznom konaní).

Ako už bolo spomenuté vyššie žalobkyňa si uplatnila právo u iného príslušného orgánu v rámci trestného konania riadne a včas v súlade s ustanovením § 46 ods.3 Trestného poriadku dňa 22. februára 2006 a so svojím nárokom na náhradu škody bola odkázaná na konanie vo veciach občianskoprávných, a to rozsudkom Okresného súdu Levice z 28. februára 2007, č.k. 4T 38/2006 -405 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 26. septembra 2007 sp. zn. 5 To 38/2007. Znamená to, že riadnym a včasným uplatnením nároku v trestnom konaní došlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby od uplatnenia nároku do konečného rozhodnutia, ďalej, že nedošlo k uloženiu povinnosti nahradiť uplatnenú škodu a

poškodená (žalobkyňa) bolo s týmto uzročená a plynutie premlčacej doby pokračovalo ďalej pokračovalo až do úplného vyčerpania.

V prejednávanej veci zo spisu vyplýva, že k udalosti, od ktorej žalobkyňa odvíja svoj nárok na nemajetkovú ujmu, došlo 11. februára 2005, nárok na jej náhradu si uplatnila voči žalovanej v trestnom konaní 22. februára 2006, ktoré skončilo právoplatným rozsudkom 26. septembra 2007 a že po ukončení trestného konania uplatnila si rovnaký nárok v občianskoprávnom konaní. Pri zistení, že občianskom súdnom konaní si nárok uplatnila voči žalovanej návrhom, ktorý bol Okresnému súdu Nitra doručený 10. marca 2008 a potom pri správnom výklade pojmov poškodený a škoda v zmysle Trestného poriadku, je nesprávnym právnym posúdením súdov oboch stupňov, že žalobkyňa si nárok uplatnila po uplynutí trojročnej premlčacej doby, pretože ak sa poškodený so svojím nárokom pripojí k trestnému stíhaniu v čas, teda počas plynutia premlčacej doby a v konaní riadne pokračuje, plynutie premlčacej doby sa zastaví. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody v adhéznom konaní je nutné rešpektovať hmotnoprávne ustanovenia osobitných predpisov, na ktorých je uplatnený nárok založený a ktorými sa tiež riadi. Tieto predpisy špecificky upravujú vznik nároku na náhradu škody, jeho obsah a rozsah, spôsob náhrady. Potom pri rozhodovaní o neoprávnených zásahoch do osobnostných práv a právnych prostriedkoch nápravy sa rozhoduje podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Úvahy súdov nižšieho stupňa o plynutí premlčacej lehoty a v dôsledku toho aj záver, že žalobkyňa si uplatnila právo na náhradu nemajetkovej ujmy po uplynutí objektívnej trojročnej premlčacej lehoty, nezodpovedajú ustanoveniam § 101 a § 112 veta prvá Občianskeho zákonníka.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.